

Četvrtak, 18. travnja 2019.

I.

(Rezolucije, preporuke i mišljenja)

REZOLUCIJE

EUROPSKI PARLAMENT

P8_TA(2019)0422

Kina, posebno položaj vjerskih i etničkih manjina

Rezolucija Europskog parlamenta od 18. travnja 2019. o Kini, posebno o položaju vjerskih i etničkih manjina (2019/2690(RSP))

(2021/C 158/01)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o stanju u Kini, posebno one od 26. studenog 2009. o Kini: prava manjina i primjena smrtne kazne ⁽¹⁾, od 10. ožujka 2011. o situaciji i kulturnoj baštini u Kašgaru (Ujgurska autonomna regija Xinjiang) ⁽²⁾, od 15. prosinca 2016. o slučajevima tibetanske budističke akademije Larung Gar i Ilhama Tohtija ⁽³⁾, od 12. rujna 2018. o stanju odnosa između EU-a i Kine ⁽⁴⁾ te od 4. listopada 2018. o masovnom proizvoljnom pritvaranju Ujgura i Kazaha u Ujgurskoj autonomnoj regiji Xinjangu ⁽⁵⁾,
- uzimajući u obzir strateško partnerstvo EU-a i Kine pokrenuto 2003. godine i zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 22. lipnja 2016. naslovljenu „Elementi nove strategije EU-a za Kinu” (JOIN(2016)0030),
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjeroispovijedi ili uvjerenja, koje je Vijeće za vanjske poslove usvojilo 24. lipnja 2013.,
- uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju Komisije i Visoke predstavnice Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 12. ožujka 2019. naslovljenu „EU-Kina – Strateška perspektiva” (JOIN(2019)0005),
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu sa 21. sastanka na vrhu EU-a i Kine od 9. travnja 2019.,
- uzimajući u obzir dijalog EU-a i Kine o ljudskim pravima započet 1995. godine i njegov 37. krug održan 1. i 2. travnja 2019. u Bruxellesu,
- uzimajući u obzir članak 36. Ustava Narodne Republike Kine, kojim se svim građanima jamči pravo na slobodu vjeroispovijedi, te njegov članak 4. kojim se potvrđuju prava manjinskih narodnosti,

⁽¹⁾ SL C 285 E, 21.10.2010., str. 80.

⁽²⁾ SL C 199 E, 7.7.2012., str. 185.

⁽³⁾ SL C 238, 6.7.2018., str. 108.

⁽⁴⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0343.

⁽⁵⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0377.

Četvrtak, 18. travnja 2019.

- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima od 16. prosinca 1966., koji je Kina potpisala 1998., ali nije ratificirala,
 - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima iz 1948. godine,
 - uzimajući u obzir zaključna zapažanja UN-ova Odbora za uklanjanje svih oblika rasne diskriminacije u okviru ocjene Kine,
 - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da se EU u svojem strateškom okviru za ljudska prava i demokraciju obvezuje da će promicati ljudska prava, demokraciju i vladavinu prava „u svim područjima vanjskog djelovanja EU-a, bez ikakve iznimke” i da će EU „postaviti ljudska prava u središte svojih odnosa sa svim trećim zemljama, uključujući strateške partnere”; budući da bi to trebalo i dalje biti u središtu dugotrajnog odnosa EU-a i Kine, u skladu s obvezom EU-a da štiti te vrijednosti u svojem vanjskom djelovanju te u skladu s izraženim interesom Kine da poštuje međunarodno pravo i standarde u pogledu ljudskih prava u vlastitom razvoju;
- B. budući da je Kina uspjela izbaviti 700 milijuna ljudi iz siromaštva, ali da se stanje ljudskih prava u Kini i dalje pogoršava otkad je vlast u ožujku 2013. preuzeo predsjednik Xi Jinping, a da vlada povećava svoje neprijateljstvo prema mirnom neslaganju, slobodi izražavanja i vjeroispovijedi te vladavini prava; budući da su kineske vlasti zatočile i da kazneno gone stotine boraca za ljudska prava, odvjetnika i novinara;
- C. budući da se novim propisima o vjerskim pitanjima koji su stupili na snagu 1. veljače 2018. još više ograničavaju vjerske skupine i aktivnosti, te ih se prisiljava da se više prilagode partijskoj politici; budući da je vjerska sloboda i sloboda svijesti dosegla najnižu razinu od početka gospodarskih reformi i otvaranja Kine krajem 70-ih godina 20. stoljeća; budući da je Kina jedna od zemalja s najvećim brojem vjerskih zatvorenika;
- D. budući da se, iako je postignut dogovor između Svete Stolice i kineske vlade u rujnu 2018. o imenovanjima biskupa u Kini, kršćanske vjerske zajednice suočavaju sa sve većom represijom u Kini te su kršćani, kako u tajno uređenim crkvenim prostorijama tako i u crkvama koje je odobrila država, mete uznemiravanja i zadržavanja vjernika, uništenja crkava, pljenidbe vjerskih simbola i represije nad kršćanskim okupljanjima; budući da kineske vlasti u nekim pokrajinama ne dopuštaju da osobe mlađe od 18 godina sudjeluju u vjerskim aktivnostima; budući da je Kina u rujnu 2018. zabranila Zionsku crkvu, najveću domaću kongregaciju u Kini s više od 1 500 sljedbenika;
- E. budući da se situacija u Xinjiangu, gdje živi 10 milijuna muslimanskih Ujgura i etničkih Kazaha, drastično pogoršala jer su stabilnost i kontrola Xinjianga proglašeni najvišim prioritetima kineskih vlasti zbog redovitih terorističkih napada u Xinjiangu ili navodno povezanih s Xinjiangom koje provode Ujguri i zbog strateške lokacije Ujgurske autonomne regije Xinjianga u okviru inicijative „Jedan pojas, jedan put”; budući da postoje informacije o tome da se sustav kampova iz Xinjianga proširio na druge dijelove Kine;
- F. budući da je uspostavljen izvansudski program zadržavanja koji obuhvaća „desetke tisuća do više od milijun Ujgura” koji su, prema procjenama Odbora UN-a za iskorjenjivanje rasne diskriminacije, prisiljeni na političko „ponovno obrazovanje”, bez optužnice ili suđenja, na neodređeno vrijeme, te ih se stoga proizvoljno pritvara pod izlikom borbe protiv terorizma i vjerskog ekstremizma; budući da je u pokrajini Xinjiang razrađena politika strogih ograničenja vjerske prakse i korištenja ujgurskog jezika te običaja;
- G. budući da je razvijena sofisticirana mreža invazivnog digitalnog nadzora, uključujući tehnologiju prepoznavanja lica i prikupljanje podataka;
- H. budući da je kineska vlada odbila brojne zahtjeve Radne skupine UN-a za prisilne ili nedobrovoljne nestanke, visokog povjerenika UN-a za ljudska prava i ostalih mandatarata posebnih postupaka UN-a da pošalju neovisne istražitelje u Xinjiang;

Četvrtak, 18. travnja 2019.

- I. budući da se stanje u Tibetu tijekom posljednjih nekoliko godina pogoršalo unatoč gospodarskom rastu i razvoju infrastrukture jer je kineska vlada ograničila cijeli niz ljudskih prava uz izgovor sigurnosti i stabilnosti te neprestano poduzima napade na tibetanski identitet i kulturu;
- J. budući da su mjere nadzora i kontrole u Tibetu tijekom proteklih nekoliko godina u porastu, kao i proizvoljna pritvaranja, slučajevi mučenja i zlostavljanja; budući da je kineska vlada u Tibetu stvorila okružje u kojemu ne postoje ograničenja nadležnosti države, u kojemu prevladava strah, a svaki aspekt javnog i privatnog života strogo se kontrolira i regulira; budući da se u Tibetu svaki oblik nenasilnog neslaganja ili kritike državnih politika u pogledu etničkih ili vjerskih manjina može smatrati težnjom ka odcjepljenju, zbog čega je takvo ponašanje kriminalizirano; budući da je pristup Autonomnoj regiji Tibetu danas ograničeniji nego ikad prije;
- K. budući da se, prema navodima, od 2009. zapalio izuzetno velik broj Tibetanaca, uglavnom redovnika i redovnica, protestirajući tako protiv restriktivnih kineskih mjera u Tibetu, tražeći povratak Dalaj Lame i pozivajući na pravo na vjersku slobodu u prefekturi okruga Aba/Ngaba u pokrajini Sečuan i u drugim dijelovima Tibetske visoravni; budući da nije ostvaren napredak u rješavanju tibetanske krize u posljednjih 10 godina;
 1. duboko je zabrinut zbog sve represivnijih mjera s kojima se suočavaju mnoge vjerske i etničke manjine, posebno Ujguri i Kazasi, Tibetanci i kršćani, pri čemu se dodatno ograničavaju njihova ustavom zajamčena prava na slobodu kulturnog izražavanja i vjeroispovijedi, na slobodu govora i izražavanja te na mirno okupljanje i udruživanje; traži da vlasti poštuju te temeljne slobode;
 2. poziva kinesku vladu da odmah prekine praksu proizvoljnih pritvaranja pripadnika ujgurske i kazaške manjine te Tibetanaca bez ikakve optužnice, suđenja ili osude za kazneno djelo, da zatvori sve kampove i centre za zadržavanje te da odmah i bezuvjetno pusti na slobodu pritvorene osobe;
 3. poziva na hitno puštanje na slobodu proizvoljno pritvorenih osoba, zatvorenika savjesti, uključujući sljedbenike Falun Gongu i na zaustavljanje prisilnih nestanaka te ustraje u tome da svi pojedinci mogu izabrati svojeg pravnog zastupnika, da imaju pristup svojoj obitelji i medicinskoj pomoći te da se vode istrage o njihovim slučajevima;
 4. poziva kinesku vladu da odmah oslobodi: Ujgure, među kojima su Ilham Tohti, Tashpolat Tiyip, Rahile Dawut, Eli Mamut, Hailaite Niyazi, Memetjan Abdulla, Abduhelil Zunun i Abdukerim Abduweli; pojedince koji su progonjeni zbog svojih vjerskih uvjerenja, a među kojima su Zhang Shaojie, Hu Shigen, Wang Yi i Sun Qian; tibetske aktiviste, pisce i vjerske osobe optužene za kaznena djela ili zatvorene zbog izvršavanja svojeg prava na slobodu izražavanja, među kojima su Tashi Wangchuk i Lobsang Dargye;
 5. poziva na hitno puštanje na slobodu švedskog državljanina i izdavača Guia Minhajja te dvojice kanadskih građana Michaela Spavora i Michaela Kovriga;
 6. poziva kinesku vladu da dostavi potpune podatke o osobama nestalima u Xinjiangu njihovim obiteljima;
 7. poziva kineske vlasti da okončaju kampanje protiv kršćanskih zajednica i organizacija te da zaustave uznemiravanje i pritvaranje kršćanskih pastora i svećenika te prisilno rušenje crkava;
 8. poziva kineske vlasti da poštuju jezičnu, kulturnu, vjersku i druge temeljne slobode Tibetanaca te da se suzdrže od politike preseljavanja u korist naroda Han i na štetu Tibetanaca, kao i od prisiljavanja tibetskih nomada da napuste svoj tradicionalni način života;
 9. osuđuje kampanje koje se provode s pomoću pristupa „patriotskog obrazovanja”, uključujući mjere za državno upravljanje tibetanskim budističkim samostanima; zabrinut je zbog kineskoga Kaznenog zakona koji se zloupotrebljava za progon Tibetanaca i budista, čija se vjerska aktivnost izjednačuje sa „separatizmom”; žali zbog činjenice da su se uvjeti za prakticiranje budizma u Tibetu znatno pogoršali nakon tibetanskih prosvjeda u ožujku 2008., a kineska je vlada usvojila masovniji pristup „patriotskog obrazovanja”;

Četvrtak, 18. travnja 2019.

10. potiče kineske vlasti na provedbu ustavno zajamčenog prava na slobodu vjeroispovijedi za sve kineske građane;
11. podsjeća na to da je važno da EU i njegove države članice kineskim vlastima na svakoj političkoj razini postavljaju pitanje kršenja ljudskih prava, u skladu s predanošću EU-a cilju da uspostavi snažan, jasan i jedinstven stav u svom pristupu toj zemlji, uključujući godišnji dijalog o ljudskim pravima, strateški dijalog, gospodarski dijalog na visokoj razini i sastanke na vrhu, kao i nadolazeći euroazijski sastanak na vrhu;
12. ističe da premda EU i Kina u svojoj zajedničkoj izjavi objavljenoj nakon 21. sastanka na vrhu između EU-a i Kine iznova potvrđuju da su sva ljudska prava univerzalna, nedjeljiva, međuovisna i međusobno povezana, EU treba poticati Kinu da djeluje u skladu s time; žali zbog činjenice što su na sastanku na vrhu EU-a i Kine 9. travnja 2019. hitna pitanja u pogledu ljudskih prava ponovno imala sporednu ulogu; smatra da ako se na sastanku na vrhu EU-a i Kine ne govori odlučno o ljudskim pravima, Vijeće, Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD) i Komisija trebaju odbiti uvrstiti takvo izražavanje i izdati zasebno priopćenje o toj temi u kojem će se dati suvisla procjena situacije i navesti razlozi zašto nije bilo moguće postići odlučniji dogovor;
13. poziva države članice EU-a da spriječe aktivnosti kineskih vlasti na području EU-a u vezi s uznemiravanjem pripadnika turskih zajednica, Tibetanaca i drugih vjerskih ili etničkih skupina kako bi ih se natjeralo da djeluju kao doušnici, prisililo na povratak u Kinu ili ušutkalo;
14. poziva kineske vlasti da novinarima i međunarodnim promatračima omoguće besplatan, smislen i neometan pristup pokrajini Xinjangu i Tibetu, među ostalim i Visokom povjereniku UN-a za ljudska prava te mandatarima posebnih postupaka UN-a; poziva EU i države članice da tijekom sljedeće sjednice Vijeća UN-a za ljudska prava preuzmu inicijativu za rezoluciju o slanju misije za utvrđivanje činjenica u Xinjiang;
15. poziva kinesku vladu da zajamči neometano poštovanje prava građana u okviru kineskoga Ustava, posebno u vezi s člankom 4., kojim se jamči zaštita nacionalnih manjina; člankom 35., kojim se štiti sloboda govora, tiska i okupljanja, udruživanja, održavanja povorki i demonstracija; člankom 36., kojim se priznaje pravo na slobodu vjeroispovijedi; te člankom 41., kojim se jamči pravo na kritiziranje i davanje prijedloga u vezi s bilo kojim državnim tijelom ili dužnosnikom;
16. apelira na Kinu da ratificira Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
17. apelira na Kinu da diplomatima, novinarima i građanima EU-a dopusti nesputan pristup Tibetu u recipročnosti sa slobodnim i otvorenim pristupom cjelovitim teritorijima država članica EU-a kojim se koriste kineski putnici; snažno potiče institucije EU-a da ozbiljno razmotre pitanje pristupa Tibetu u raspravama o sporazumu o pojednostavnjenju viznog režima između EU-a i Kine;
18. izražava razočaranje zbog toga što nakon 37. kruga dijaloga između EU-a i Kine o ljudskim pravima nisu ostvareni bitni rezultati; nadalje, žali zbog toga što kinesko izaslanstvo 2. travnja nije sudjelovalo u nastavku dijaloga predviđenog za razmjenu gledišta s organizacijama civilnog društva;
19. potiče potpredsjednicu Komisije / Visoku predstavnicu Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) i države članice da intenzivno prate zabrinjavajući razvoj stanja ljudskih prava u Xinjangu, uključujući povećanu državnu represiju i nadzor, te da u privatnim i javnim okvirima glasno progovore protiv kršenja ljudskih prava u Kini;
20. poziva Vijeće da razmotri usvajanje ciljanih sankcija protiv dužnosnika odgovornih za represiju u Ujgurskoj autonomnoj regiji Xinjangu;
21. poziva EU, njegove države članice i međunarodnu zajednicu da zaustave sav izvoz i prijenos tehnologija dobara i usluga koje Kina koristi kako bi proširila i poboljšala svoj internetski nadzor i prediktivno profiliranje; duboko je zabrinut zbog činjenice da Kina takve tehnologije već izvozi u autoritarne države diljem svijeta;

Četvrtak, 18. travnja 2019.

22. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi potpredsjednici Komisije / Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te vladi i parlamentu Narodne Republike Kine.
